

**Reģionu komitejas atzinums par tematu “Kohēzijas politika un pilsētas — pilsētu un aglomerāciju ieguldījums izaugsme un darbavietu radīšanā reģionos”**

(2006/C 206/04)

REĢIONU KOMITEJA,

**ņemot vērā** Eiropas Komisijas 2006. gada 25. janvārī priekšsēdētājam *Straub* kgam iesniegto oficiālo vēstuli, kurā Komiteja ir aicināta sagatavot atzinumu par tematu “Kohēzijas politika un pilsētas — pilsētu un aglomerāciju ieguldījums izaugsme un darbavietu radīšanā reģionos”;

**ņemot vērā** Komitejas priekšsēdētāja 2005. gada 10. novembra lēmumu uzdot Teritoriālās kohēzijas politikas komisijai veikt sagatavošanas darbus;

**ņemot vērā** Eiropas Komisijas dienestu darba dokumentu “Kohēzijas politika un pilsētas — pilsētu ieguldījums izaugsme un darbavietu radīšanā reģionos”;

**ņemot vērā** atzinumu par tematu “Priekšlikums Padomes regulai, ar ko definē Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda un Kohēzijas fonda galvenos noteikumus” (KOM(2004) 492 galīgā red. — 2004/0163 (AVC)) (CdR 232/2004fin<sup>(1)</sup>)

**ņemot vērā** atzinumu par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF)” (KOM(2004) 495 galīgā red. — 2004/0167 (COD)) (CdR 233/2004fin<sup>(1)</sup>)

**ņemot vērā** atzinumu par tematu “Komisijas paziņojums — Kohēzijas politika izaugsmes un darbavietu atbalsta jomā: Kopienas stratēģijas pamatnostādnes 2007.–2013. gadam” (KOM(2005) 299 galīgā red.) (CdR 140/2005 fin);

**ņemot vērā** 2005. gada 6.–7. decembrī Bristolē (*Bristol*) notikušās ministru neformālās sanāksmes par tematu “Ilgstpējīgas kopienas” secinājumus;

**ņemot vērā** Eiropas Parlamenta ziņojumu par tematu “Pilsētu dimensija paplašināšanās kontekstā” (2004/2258);

**ņemot vērā** atzinuma projektu (CdR 38/2006 rev. 1) (ziņotājs — *Michael Häupl* kgs, Vīnes pilsētas mērs (AT/ESP)), ko Teritoriālās kohēzijas politikas komisija pieņēma 2006. gada 23. februārī.

**64. plenārajā sesijā, kas notika 2006. gada 26. un 27. aprīlī (26. aprīļa sēdē), pieņēma šo atzinumu.**

**1. Reģionu komitejas viedoklis.**

**Reģionu komiteja**

1.1 sākumā **atgādina** faktu, ka Eiropas Savienības 78 % iedzīvotāju dzīvo pilsētās, aglomerācijās vai pilsētu teritorijās. Vairāk nekā 60 % iedzīvotāju dzīvo pilsētu teritorijās ar vairāk nekā 50 000 cilvēku. Pilsētu teritorijās koncentrējas gan liels potenciāls, gan arī sarežģītas problēmas;

1.2 ņemot vērā iepriekš minēto, **atgādina** par Eiropas Komisijas “Trešajā ziņojumā par ekonomikas un sociālo kohēziju — jaunas partnerattiecības kohēzijai, konverģencei, konkurētspējai, sadarbībai”<sup>(2)</sup> pausto nodomu priekšplānā vai-

rāk izvirzīt ar pilsētām saistītos jautājumus, pilnībā iekļaujot tos reģionālajās programmās;

1.3 **uzsver**, ka pilsētu dimensijai ir būtiska nozīme visās Kopienas politikās, ne tikai ES kohēzijas politikā. Tikai tad, kad pilsētu iedzīvotājiem būs konkrēti redzama un jūtama minētās dimensijas pozitīvā ietekme, ES izdosies (atkal) iegūt politisko atbalstu tādā mērā, kāds nepieciešams, lai veiksmīgi turpinātu attīstīt mūsu kopīgo projektu;

1.4 **atbalsta** “Ziņojumā par pilsētu dimensiju paplašināšanās kontekstā”<sup>(3)</sup> Eiropas Parlamenta izvirzīto iniciatīvu veicināt pilsētu dimensiju visās Kopienas un dalībvalstu politikās, kā arī minētajā ziņojumā izvirzītās prasības;

<sup>(1)</sup> OV C231, 20.09.2005

<sup>(2)</sup> “Trešais ziņojums par ekonomikas un sociālo kohēziju — jaunas partnerattiecības kohēzijai, konverģencei, konkurētspējai, sadarbībai” KOM(2004) 107 galīgā red., 18.02.2004.

<sup>(3)</sup> Eiropas Parlamenta rezolūcija “Pilsētu dimensija paplašināšanās kontekstā”, 13.10.2005, P6\_TA-PROV(2005)0387, ziņotājs — *Jean Marie BEAUPUY* kgs. Rezolūcija vēl nav publicēta OV.

1.5 **uzsver**, ka pilsētas sniedz izšķirošu ieguldījumu 2005. gadā atkārtoti izvērstās Lisabonas stratēģijas īstenošanā. Izaugsme tomēr nav pašmērķis. Tas ir jāsaprot vairāk kā līdzeklis, lai paaugstinātu nodarbinātību, sociālo kohēziju un vides ilgtspēju. Tā kā izaugsme sniedz ieguldījumu, lai saglabātu Eiropas sociālo modeli, tiek nodrošināta Eiropas iedzīvotāju dzīves kvalitāte. Nodarbinātība ir svarīgākais temats ES iedzīvotāju vidū. No jauna koncentrējoties uz ekonomisko izaugsmi un produktivitātes veicināšanu, nedrīkst novērst uzmanību no citiem Lisabonas stratēģijas aspektiem;

1.6 **vērš uzmanību uz to**, ka pilsētas jau vienmēr ir bijušas visu veidu attīstības “laboratorijas”. Vairākums sociālo un tehnoloģisko tendenču radušās pilsētās. Ar pilsētām raksturīgajām strukturālajām pārmaiņām ir saistītas gan indivīdu, gan arī visas sabiedrības iespējas, kā arī riski. Pilsētas ir iemācījušās apieties ar minētajām strukturālajām pārmaiņām un reaģēt uz tām. Tās ir arī pieradušas novērst tirgus nepilnības, kas daļēji rodas strukturālo pārmaiņu dēļ. Tā kā, lai sasniegtu Lisabonas mērķus, ir nepieciešams pielāgot daudzu nozaru struktūras jaunajiem izaicinājumiem, pilsētām ir liela nozīme;

1.7 **tādēļ kritiski vērtē to**, ka Lisabonas stratēģijas izstrādē un īstenošanā izmantotās leņķpējās metodes dēļ ievērojams vairākums Eiropas pilsētu netika iesaistītas valstu reformu programmu sagatavošanā. Daļēji pilsētas bija formāli, bet ne praktiski iesaistītas. Šajā sakarā pētījums liecina, ka pilsētas galvenokārt tika tad iesaistītas, ja attiecīgajā dalībvalstī bija īpaša Pilsētu ministrija (piemēram, Nīderlandē) vai ja runa bija par pilsētām, kas vienlaicīgi uzskatāmas par reģioniem (Berlīne, Hamburga, Vīne utt.). Ja pilsētas netiks iesaistītas, tad to potenciāls un īpašās spējas radīt sadarbības sinerģiju starp valsts un privātā sektora dalībniekiem, un sociālajiem partneriem tiks tikai daļēji izmantotas. Galvenokārt tādas pašus rezultātus sniedz arī RK veiktais pētījums “Lisabonas partnerattiecību izaugsmei un nodarbinātībai īstenošana — reģionu un pilsētu ieguldījums”<sup>(1)</sup>. Saskaņā ar minēto pētījumu tikai 17% pilsētu un reģionu ir apmierināti ar savu līdzdalību valstu reformu programmu izstrādē;

1.8 **uzskata**, ka saskaņā ar projekta regulai par struktūrfondu regulas galvenajiem noteikumiem 25. un 26. pantā<sup>(2)</sup> teikto pilsētas parasti tika vairāk iesaistītas nacionālo stratēģisko ietvardokumentu (NSID) izstrādē. Tas, ka pilsētu dimensija tika nepārprotami ņemta vērā NSID un uz tiem balstītajās rīcības programmās, vēl joprojām nav pašsaprotams fakts;

<sup>(1)</sup> “Lisabonas partnerattiecību izaugsmei un nodarbinātībai īstenošana — reģionu un pilsētu ieguldījums”. Lisabonas stratēģija: Pētījums par reģionu un pilsētu līdzdalību valstu reformu programmu sagatavošanā Lisabonas stratēģijas ietvaros. *DI CdR 45/2005*.

<sup>(2)</sup> Priekšlikums Padomes regulai, ar ko definē Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda un Kohēzijas fonda galvenos noteikumus — KOM(2004) 492, 14.07.2004.

1.9 **kritiski vērtē to**, ka pašreizējā kohēzijas stratēģisko pamatnostādņu projektā 2007.–2013. gadam<sup>(3)</sup> kohēzijas politikas pilsētu dimensija lielā mērā ir atstāta novārtā. Pilsētu dimensija ir izskatīta tikai “teritoriālo īpatnību” kontekstā. Minētais trūkums atspoguļojās arī konsultāciju procesa par kohēzijas stratēģiskajām pamatnostādņēm 2007.–2013. gadam rezultātos — bieži ir prasīts vairāk uzsvērt pilsētu svarīgo nozīmi attiecībā uz izaugsmi un nodarbinātību. Tāpat pamatnostādņēs būtu arī formāli jāatzīst pilsētu ļoti svarīgā loma. Ja nebūs skaidra ES tiesiskā regulējuma, ar ko nosaka, ka ir obligāti jāiesaista pilsētas, pastāv risks, ka laika posmā no 2007. gada līdz 2013. gadam kohēzijas politikas pilsētu dimensijas nozīmīgums nevis pieaugs, bet gan samazināsies.

1.10 **tāpēc atzinīgi vērtē** Eiropas Komisijas izvirzīto iniciatīvu, kas ir izklāstīta darba dokumentā “Kohēzijas politika un pilsētas — pilsētu ieguldījums izaugsmei un darbavietu radīšanā reģionos”<sup>(4)</sup>, ņemt vērā kritiku un tomēr vēl vairāk veicināt pilsētu dimensiju turpmākajā kohēzijas politikā. Dokuments izcili atspoguļo pilsētu būtisko nozīmi Eiropas, dalībvalstu un reģionu turpmākai attīstībai. Nepārprotami ir izklāstīts svarīgais ieguldījums, ko pilsētas var sniegt izaugsmei un nodarbinātības, sociālās kohēzijas un ilgtspējīgas attīstības veicināšanai;

1.11 **īpaši atzinīgi vērtē** faktu, ka dokumentā EK ir izklāstījusi visas ar pilsētu dimensiju saistītās sarežģītās problēmas. Minētā visaptverošā pieeja ir dokumenta stiprā puse, kas katrā ziņā ir jā saglabā. Pamatojoties uz konkrētiem piemēriem un datiem, atspoguļotās sarežģītās problēmas var risināt tikai ar tādas metodes palīdzību, kas aptver visas politikas jomas. Pilsētu dimensija jāņem vērā ne tikai attiecībā uz kohēzijas politiku, bet īpaši jāmin arī visās Kopienas politikās;

1.12 **īpaši uzsver**, ka minētajā dokumentā pilsētu ieguldījums ir samazināts līdz 50 konkrētām rīcības pamatnostādņēm. Tagad tās ir pilsētu rīcībā kā darbību pamatnostādnes, kā turpmāk izstrādāt konkrētus pasākumus;

1.13 **atbalsta** EK uzsākto konsultāciju procesu attiecībā uz darba dokumentu, tāpat atbalsta arī EK nodomu minētā procesa svarīgākos rezultātus iekļaut kohēzijas stratēģisko pamatnostādņu teksta galīgajā redakcijā un publicēt pārskatīto darba dokumentu ziņojuma veidā;

<sup>(3)</sup> Komisijas paziņojums “Kohēzijas politika izaugsmei un darbavietu atbalsta jomā: Kopienas stratēģijas pamatnostādnes 2007.–2013. gadam” KOM(2005) 299, 05.07.2005.

<sup>(4)</sup> Komisijas dienestu darba dokuments: “Kohēzijas politika un pilsētas — pilsētu ieguldījums izaugsmei un darbavietu radīšanā reģionos” 23.11.2005. Dokuments ir ieejams tīmekļa vietnē: [http://europa.eu.int/comm/regional\\_policy/consultation/urban/index\\_de.htm](http://europa.eu.int/comm/regional_policy/consultation/urban/index_de.htm)

1.14  **piedalās** pilsētu dimensijas turpmākā nostiprināšanā, kopā ar EK un Eiropas Parlamenta Reģionālās attīstības komiteju organizējot pilsētu forumu 2006. gada 26. aprīlī;

1.15  **pauž gandarījumu**, ka priekšlikums Padomes regulai par Kohēzijas fonda izveidi paver iespēju fondam finansēt ekoloģiskus pilsētu transporta veidus.

## 2. Reģionu komitejas ierosinājumi Eiropas Komisijas darba dokumentam "Kohēzijas politika un pilsētas — pilsētu ieguldījums izaugsmei un darbavietu radīšanā reģionos".

### Reģionu komiteja

2.1  **atzinīgi vērtē**, ka EK precīzi un detalizēti izskatījusi šādus tematus: pilsētu ilgtspējīga attīstība Eiropas reģionālajā politikā, pilsētu nozīme (kāpēc pilsētas ir nozīmīgas?), pievilcīgas pilsētas, atbalsts jauninājumiem, uzņēmējdarbības iniciatīvas un uz zināšanām balstīta ekonomika, vairāk un labākas darbavietas, atšķirības starp pilsētām, pārvaldība un pilsētu atjaunošanas finansējums;

2.2  **atzinīgi vērtē faktu**, ka rīcības pamatnostādņēs dalībvalstis ir aicinātas atbalstīt pilsētu rīkotos pasākumus;

2.3  **aicina** Kopienas stratēģiskajās pamatnostādņēs noteikt ceturto prioritāti, proti, tādu, kas ir koncentrēta uz pilsētām un pilsētu reģioniem ar mērķi veidot drošas, vienotas un ilgtspējīgas (ekonomiski, sociāli, ekoloģiski un tirdzniecības ziņā ilgtspējīgas) kopienas pat vismazāk attīstītajās pilsētas teritorijās;

2.4  **norāda** uz pilsētu atšķirīgajām situācijām, īpaši atkarībā no to lieluma, ģeogrāfiskās atrašanās vietas, piemēram, perifērie apgabali, no attiecīgās valsts kompetenču sadales un fakta, vai runa ir par veco vai jauno dalībvalstu pilsētām. Turklāt  **aicina** ņemt vērā tādu svarīgu kritēriju kā atsevišķu dalībvalstu pilsētu savstarpējās atšķirības, kas rodas attiecīgajās valstīs urbanizācijas un ekonomiskās attīstības atšķirīgo līmeņu dēļ;

2.5  **piekrīt** EK uzskatam, ka pilsētu rīcības spēja jāveicina visās jomās, jo tā ir pilsētu veiksmīgas attīstības priekšnoteikums un dod nozīmīgu ieguldījumu reģionālajā attīstībā. Pilsētu rīcībā jābūt ne tikai sistēmām un instrumentiem, kas dod tām iespēju reaģēt uz ekonomikas un sociālām pārmaiņām, bet arī kritiskam finanšu līdzekļu apjomam, ko tiem varētu piešķirt kā vispārējas subsīdijas, kā arī deleģējot tiem attiecīgās pārvaldes funkcijas saskaņā ar jauno ERAF reglamentu (36., 41. un 42. pants);

2.6  **uzsver**, ka Lisabonas stratēģijas īstenošanā, lai sasniegtu ievērojamu izaugsmes un produktivitātes pieaugumu, ir ļoti

svarīgi atzīt pilsētu un pilsētu teritoriju ieguldījuma nozīmīgumu, ņemot vērā to iedzīvotāju kritisko skaitu, izcilības centru nozīmi attiecībā uz augstāko izglītību un zinātni, kā arī spēju izmantot atklājumus rūpniecības jomā. Tādēļ Komiteja aicina iekļaut pilsētu dimensiju kohēzijas politikā, kas atzīst pilsētu potenciālu kā jauninājumu un uz zināšanām balstītas ekonomikas dzinējspēku;

2.7  **norāda**, īpaši saistībā ar uzņēmējdarbības vides un jauninājumu pamatnosacījumu uzlabošanu, ka minētās svarīgās vadības funkcijas pilsētas var pildīt tikai tad, ja to rīcībā ir nepieciešamie finanšu resursi. Tas, protams, attiecas uz visām iepriekš minētajām rīcības jomām;

2.8  **uzsver**, ka nozīmīgs ir koordinēts rīcības plāns, kurā ir ņemts vērā, ka pastāv "funkcionāli reģioni", un kas ir domāts, lai sasniegtu stabilus uzlabojumus, izmantojot iepriekš minētās rīcības pamatnostādnes. Tikai pateicoties partnerattiecībām, kas pārvar administratīvos ierobežojumus, rodas iespējas atrast risinājumus un izredzes izmantot potenciālu. Minētā sadarbība, kas praksē ne vienmēr ir vienkārša, jāatbalsta ES politikās ar īpašu stimulu palīdzību, tajā skaitā atbalstot projektus, kas veicina plašu teritoriju stratēģisko attīstību. Jo īpaši svarīgi ir izveidot aglomerāciju un pilsētu teritoriju jaunus sadarbības tīklus, kā arī nostiprināt jau esošos. Īpaši jāatzīmē sadarbība, kas izveidota pašreizējā plānošanas periodā saskaņā ar *Interreg III* iniciatīvu, kura tiks īstenota laika posmā no 2007. gada līdz 2013. gadam saskaņā ar teritoriālās sadarbības mērķi;

2.9  **uzsver** pilsētu svarīgo lomu klimatu pārmaiņu apkarošanā, ņemot vērā to iedzīvotāju skaitu un spējas veikt liela mēroga pārmaiņas, piemēram, tādās jomās kā transporta pakalpojumi un inovatīvas enerģijas izmantošana ēkās. Tādēļ ierosina ieviest vides prasības struktūrfondu programmās;

2.10  **uzsver**, ka sanācija un pilsētu būvniecība, attīstot rūpniecības nozares un iekārtojot publiskās vietas, ir svarīgs ieguldījums, lai atjaunotu pilsētas, kas ir kļuvušas lielākas, un mazinātu pilsētu paplašināšanos. Šajā sakarā pilsētām ir nepieciešams valsts un Eiropas līmeņa atbalsts. Tādējādi, lai risinātu to īpašās problēmas, aglomerācijām un pilsētu teritorijām nepieciešams Kopienas finansiālais atbalsts, kas pamatojas uz īpašām programmām panīkušo pilsētu teritoriju atjaunošanai un veicinātu iniciatīvas, atbilstoši kurām tiek turpināts URBAN iniciatīvas laikā uzsāktais darbs;

2.11  **apzinās**, ka liela nozīme ir daudzveidīgai politikai, kas aptver visas pārvaldes jomas. Minētā politika ir nepieciešams priekšnoteikums, lai pilnībā varētu izmantot to icoejojušo personu īpašo potenciālu, kuras vēl līdz šim ir uzskatāmas par neizlietotu resursu;

2.12 **īpaši norāda** uz to, ka vispārējas nozīmes pakalpojumi ir svarīgi, lai veicinātu pilsētu sistēmu efektivitāti un pilsētu pievilcību. Šajā sakarā — atbilstoši subsidiaritātes principam — īpaši jāņem vērā reģionālo un vietējo pašvaldību brīvā izvēle, kādā veidā sniegt vispārējas (ekonomiskas) nozīmes pakalpojumus. Komiteja **aicina** arī turpmāk ES tiesiskajā regulējumā saglabāt iespēju ražot pašu vajadzībām vai šādu ražošanu tieši uzticēt attiecīgajiem uzņēmumiem. Likumdošanā par tiesībām veikt publisko iepirkumu un piešķirt valsts atbalstu ir nepieciešams pilsētu un reģionu lielāks elastīgums;

2.13 **iesaka** visās darbības jomās īpaši ņemt vērā vajadzības, kādas ir sievietēm, jauniešiem, gados vecākiem cilvēkiem, kā arī personām ar īpašām vajadzībām;

2.14 **uzskata**, ka pilsētām jāklūst par sievietēm “draudzīgākām” vietām, atbalstot sieviešu uzņēmējdarbību, veicot pasākumus, lai sievietes kļūtu par priekšsēdētājām un vadītājām uzņēmumos un valsts sektorā pilsētās, kā arī lai atbalstītu viņas šajā lomā ar attiecīgu vietējo un sociālo pakalpojumu palīdzību;

2.15 **ierosina** papildināt dokumentu, atvēlot vietu tematam par veselību. Minētais temats jau ir izklāstīts trīs galveno tēmu kontekstā — sasniedzamība un mobilitāte, piekļuve pakalpojumiem un iestādēm, dabiskā un fiziskā vide. Tā kā minētais temats ir nozīmīgs, tas būtu tomēr jāņem vērā arī īpašās rīcības pamatnostādņēs;

2.16 **uzsver**, ka īpaša nozīme ir nodrošinājumam ar bērnu aprūpes piedāvājumiem, kas ir pieejami visur un visiem, kā arī vajadzībām atbilstošā laikā. Šāda veida piedāvājums dod iespēju strādāt audzināšanas darba jomā tiem, kam ir tiesības uz to, kā arī veido svarīgus pamatus bērnu turpmākajai izglītošanās gaitai, sniedz lielu ieguldījumu, lai veiktu dažādu kultūru un bērnu ar īpašām vajadzībām integrāciju;

2.17 attiecībā uz rīcības pamatnostādņēm, kas ir paredzētas jomā “MVU un mikrouzņēmumu pasākumi”, **kritiski vērtē** to, ka finansējuma pieejamības vienkāršošana, ņemoties riskus, būtu jāveic ļoti restriktīvi un tikai saskaņā ar stingriem kritērijiem. Komiteja **uzsver**, ka jāpalielina finansiālais atbalsts mikro-uzņēmumiem;

2.18 **norāda uz to**, ka būtu jāizskata izglītības un izglītības politikas, tostarp mūžizglītības, jautājumi visā to daudzveidībā, ne tikai attiecībā uz to ietekmi uz izaugsmi un nodarbinātību, bet arī no tādas sociālas un solidarāras kopienas aspekta, kurai galvenokārt ir svarīga visu cilvēku līdzdalība sabiedrības un ne tikai ekonomikas procesos;

2.19 **apzinās**, ka, pieaugot vecāku cilvēku skaitam, kļūs svarīgas tādas jomas kā kopšana un aprūpe, kā arī “sociālie pakalpojumi”. Minētās ar vecuma piramīdu saistītās pārmaiņas radīs pilsētām turpmāk lielus izaicinājumus. Tomēr tās sniedz arī izaugsmes un nodarbinātības izredzes, piemēram, veselības aprūpes speciālistiem;

2.20 **uzsver** to, ka daudzi imigranti, kas dzīvo Eiropas aglomerācijās un pilsētu teritorijās, rada ne vien ievērojamas problēmas šiem apgabaliem, bet arī jaunu tirgus nišu, kurā šiem reģioniem būtu jāmeklē jaunas izaugsmes iespējas. Dažādām valsts pārvaldes iestādēm jāveicina šo iespēju izmantošana;

2.21 **uzsver**, īpaši attiecībā uz pilsētām, ka sociālā joma kā augošs darba tirgus kļūst aizvien nozīmīgāka līdzās pirmajam (privātajam) un otrajam (valsts) sektoram. Komiteja **aicina** ņemt vērā īpaši to, ka rīcības pamatnostādņēs ir nepieciešams veicināt sociālās jomas (“trešais sektors”) uzņēmumus, piemēram, dodot iespējas saņemt kredītus vai piešķirot valsts garantijas;

2.22 **īpaši uzsver to**, ka ļoti svarīgi ir radīt noturīgas darbavietas un apkarot bezdarbu, lai panāktu visas ES turpmāko attīstību. Tikai pamatojoties uz ievērojamiem panākumiem minētajā jomā, ES var izdoties (atkal) panākt to, ka sabiedrība to atbalsta. Bezdarba problēmas skar īpaši tās pilsētas, kas ir strukturālo pārmaiņu centri;

2.23 **aicina** dalībvalstu darba tirgus politikās lielākā mērā rēķināties ar pilsētu reģionu vajadzībām un kopīgi ar pilsētu darba tirgus funkcionālajiem reģioniem izstrādāt piemērotu pieeju, lai apmierinātu minētās vajadzības. Lai saskaņotu valstu, reģionu un vietējo darba tirgus politiku — kā tā atspoguļota teritoriālajos nodarbinātības paktos —, par pamatu varētu izmantot oficiālus līgumus un paktus, pamatojoties uz kuriem, pilsētu līmenī tiek nostiprināta ekonomikas, reģionālās un darba tirgus politikas saikne. Minētie pakti būtu turpmāk jāpapildina un jāatbalsta, izmantojot ES līdzekļus;

2.24 **piekrīt** Eiropas Komisijai, ka pilsētās dzīvojošo ārvalstnieku lielais skaits rada perspektīvas un, ka pilsētām, lai tās būtu konkurētspējīgas, ir jāpiesaista un jāatbalsta cilvēki ar dažādām prasmēm, un imigranti bieži vien ir kvalificēti, lai aizpildītu brīvās vakances. Tādēļ Komiteja atbalsta Eiropas Komisijas neseno ziņojumā par pārejas pasākumiem personu pārvietošanās brīvības jomā sniegto ieteikumu, proti, “dalībvalstīm rūpīgi jāapsver tas, vai ir vajadzīga turpmāka šo ierobežojumu piemērošana, ņemot vērā darba tirgus situāciju konkrētajā valstī un šajā ziņojumā izdarītos secinājumus”;

2.25 **vērš uzmanību uz to**, ka radīto darbavietu kvalitātei ir ļoti svarīga nozīme. Pēdējā laikā nodarbinātība palielinājās, jo pieauga galvenokārt nepilnas slodzes darbavietu skaits un parādījās jauni nodarbinātības veidi. Atsevišķās nozarēs pazeminās piedāvāto darbavietu kvalitāte un/vai tiek piedāvātas darba attiecības, kas neatbilst tiesiskajiem standartiem. Tā kā minētās nodarbinātības formas bieži vien nenodrošina darbiniekiem finansiālo stabilitāti, rodas jauna sociālā atstumtība. Privātais sektors un uzņēmumi ir aicināti piedāvāt darbavietas, kas nodrošina ilgstošu nodarbinātību. Darba tirgus elastīguma panākšana uz darba drošības un sociālā nodrošinājuma rēķina nav ilgtspējīgs koncepts, un tādēļ dažādām valsts pārvaldes iestādēm jānodrošina, lai tas nenotiktu;

2.26 **uzsver**, ka jānovērš sociālā atstumtība un no tās izrietošās problēmas — sākot ar geto veidošanos līdz pat kriminalitātei. Tas ir būtisks priekšnosacījums, lai attīstītu pilsētu dzīves līmeni. Valsts pārvaldes iestādēm jāpievērš īpaša uzmanība kopienām, kas pakļautas lielākam sociālās atstumtības riskam. Šajā gadījumā jo īpaši jāmin imigranti;

2.27 **uzsver**, ka tādu nacionālajās un reģionālajās rīcības programmās iekļauto Kopienas iniciatīvu kā *Urban* un *Equal* galvenās tendences (*mainstreaming*) nedrīkst mazināt ES programmu un iniciatīvu novatorismu. Gluži pretēji, ar jaunās kohēzijas politikas palīdzību jāveicina pilsētu iniciatīvu novatorisms un jāatbalsta apmaiņa ar idejām un to pielietojuma praksē pārņemšana;

2.28 šajā nolūkā **aicina** Komisiju nodrošināt, lai pilsētu iniciatīvas būtu savstarpēji salīdzināmas, kad ar šo iniciatīvu palīdzību tiek īstenota kāda no ES pamatnostādņēm, un lai iniciatīvu efektivitāte būtu novērtējama kvalitatīvi un kvantitatīvi, jo tām ir simboliska nozīme un tās ir nododamas tālāk, un šis īpatnības būtu jāsaģlabā arī nākamajā plānošanas periodā.

### 3. Reģionu komitejas ieteikumi.

#### Reģionu komiteja

3.1 **aicina** Eiropas Komisiju ņemt vērā pilsētu dimensiju visās Kopienas politikās. Šajā sakarā ir nepieciešama metode, ar kuras palīdzību var izziņāt, analizēt un ņemt vērā pilsētu konkrētās problēmas, kā arī novērtēt Kopienas politiku ietekmi uz pilsētām. Lai to nodrošinātu, ir nepieciešams iesaistīt pilsētu atbildīgās iestādes visos politikas un programmu izstrādes, izpildes, kā arī novērtēšanas posmos;

3.2 **norāda**, ka ar pilsētu dimensiju saistītos jautājumus ir nepieciešams labāk koordinēt starp visiem Eiropas Komisijas

dienestiem, īpaši starp Reģionālās politikas ĢD, Vides ĢD un Transporta ĢD, Nodarbinātības ĢD un Veselības aizsardzības ĢD. Visās ES programmās jāpievērš lielāka uzmanība pilsētu dimensijai gan finansiālajā, gan teritoriālajā ziņā.

3.3 **uzsver**, ka ir nepieciešama arī lielāka saskaņotība starp Eiropas Komisiju, Eiropas Parlamentu un Padomi, lai izveidotu konkrētāku ES pasākumu programmu pilsētām;

3.4 **iesaka** Eiropas Komisijai veicināt dienestu darba grupu (*"interservice working group"*) darbību, iesaistot ekspertus no pilsētām, kā arī izveidojot no dienestu pārstāvjiem darba grupu līdzīgi Eiropas Parlamenta frakciju darba grupai *"Urban-logement"*. Ieteicams ir arī izveidot forumus, lai notiktu regulārs dialogs ar pilsētām par ES politikām, kas attiecas uz tām, kā tas jau tiek praktizēts vides jomā;

3.5 **aicina** Eiropas Komisiju un dalībvalstis — līdzīgi sociālajam un pilsoniskajam dialogam — izveidot "teritoriālo dialogu", kas dažādām reģionālajām un pilsētu iestādēm un to valsts un Eiropas līmeņa apvienībām dotu iespēju iesaistīties attiecīgajās ar pilsētu teritorijām un reģioniem saistītajās politikās un pasākumos, paužot savu nostāju par to sagatavošanu, apspriešanu un pieņemšanu, un tādējādi piedalīties to izstrādē. Eiropas Komisija sadarībā ar Reģionu komiteju 2003. gadā<sup>(1)</sup> uzsāka dialogu ar reģionālo un vietējo pašvaldību apvienībām. Tas ir tikai pirmais solis, lai to īstenotu;

3.6 **atbalsta** to, ka Padomei un dalībvalstīm jāriko augsta līmeņa sanāksme pirms katras pavasara sammita sanāksmes. Līdzās "teritoriālā dialoga" dalībniekiem minētajā sanāksmē jāpiedalās pirmām kārtām Eiropas Komisijai, Eiropas Parlamentam, Reģionu komitejai, kā arī pilsētu tīkliem. Tāpat Komiteja **ierosina** katru gadu rīkot par pilsētu politiku dalībvalstīs atbildīgo ministru sanāksmes, pirms kurām būtu jāriko sanāksme ar pilsētu tīklu un valstu un Eiropas līmeņa pašvaldību apvienību, piemēram, Eiropas Pašvaldību un reģionu padomes, pārstāvjiem. Eiropas Komisijas dienestu darba grupai minētajās sanāksmēs būtu regulāri jāziņo par veiktajiem darbiem;

3.7 **aicina** dalībvalstu valdības rēķināties vairāk ar pilsētu dimensiju valsts politikās. Īpaši jānodrošina tas, ka pilsētu rīcībā ir attiecīgie finanšu līdzekļi, kas tām ir nepieciešami, lai varētu pildīt savus uzdevumus. Arī dialogs ar pilsētām un to apvienībām ir jāpadziļina un jānostiprina, izmantojot īpašas formālas konsultācijas;

<sup>(1)</sup> Komisijas paziņojums par tematu "Dialogs ar reģionālajām un vietējām pašvaldībām Eiropas Savienības politikas veidošanai", KOM (2003) 811, 19.12.2003.

3.8 **norāda** uz to, ka liela nozīme ir pētniecībai un attīstībai, lai sasniegtu Lisabonas mērķus. Tādēļ, Eiropas Kopienas 7. pamatprogrammā pētniecības, tehnoloģiju attīstības un demonstrējuma pasākumiem minot "pilsētu attīstības galvenās tendences", **aicina** atspoguļot pilsētu lielo nozīmi pētniecības politikā. Pilsētu dimensija līdz šim ir būtiski ņemta vērā tikai attiecībā uz vides un transporta jautājumiem. Tomēr pilsētu izpētes aspektus ir nepieciešams iekļaut visās jomās un īpašās programmās. Šajā sakarā ir svarīgi, lai ar piemērotu pasākumu palīdzību tiktu vairāk atbalstīta pilsētu tīklu izveide ar tās augstskolām un pētniecības iestādēm. Tādējādi var rasties pilsētu attīstības sinerģija un panākt plašākas sabiedrības interesi par pētniecību un attīstību. Viens no šāda veida pasākumiem varētu būt, piemēram, konkurss par "Eiropas Zinātnes pilsētas" nosaukumu;

3.9 Ar pētniecības un tehnoloģiskās attīstības 7. pamatprogrammas palīdzību vajadzētu nostiprināt pilsētu nozīmi informācijas un pieredzes apmaiņas jomā, uzraudzīt finansējuma sadales procesu un izstrādāt tādu politiku inovācijas jomā, kas pirmām kārtām atbilstu vispārējām sabiedrības un iedzīvotāju prasībām, un nodrošināt atbalstu starptautiskajai pētniecībai pilsētu attīstības jomā;

3.10 **uzsver**, ka liela nozīme ir subsidiaritātei un ka vietējais līmenis ir jāiesaista kohēzijas politikas programmu sagatavošanā un īstenošanā. Strukturfondu pārvaldības decentralizācijas rezultātā nedrīkst pieļaut kohēzijas politikas centralizāciju dalībvalstu līmenī;

3.11 **prasa** Eiropas Komisiju ņemt vērā proporcionalitātes principu, pilsētu izstrādājumiem piemērojot vadības un kontroles līdzekļus;

3.12 **aicina** vietējās pašvaldības lielākā mērā un pārredzamāk iesaistīties valstu reformu programmu sagatavošanā, izstrādē un īstenošanā, kā arī aicina dalībvalstis gada ziņojumā Eiropas Komisijai iekļaut īpašu sadaļu par minēto programmu īstenošanas pasākumiem vietējā līmenī;

3.13 **atzinīgi vērtē**, ka pilsētu dimensija ņemta vērā EK priekšlikumos regulām par strukturfondiem un kohēzijas fondu 2007.–2013. gadam;

3.14 **pieprasa** veicināt pilsētu dimensiju kohēzijas stratēģiskajās pamatnostādnēs 2007.–2013. gadam. Eiropas Komisijai jānodrošina, ka pilsētu dimensija ir patiesi iekļauta šajās pamatnostādnēs. To var panākt, piemēram, skaidri izvirzot pilsētu dimensiju dalībvalstu ziņojumos par īstenošanas gaitu Eiropas Komisijas ikgadējā ziņojumā, kuri ir jāsniedz saskaņā ar projekta regulai par strukturfondu galvenajiem noteikumiem 27. un 28. panta <sup>(1)</sup> nosacījumiem;

3.15 **uzsver** pašvaldību īstenotu tālredzīgu un stratēģisku pasākumu nozīmi attiecībā uz nodarbinātības problēmu risināšanu, galvenokārt izmantojot priekšlikumus, lai radītu alternatīvas darbavietas tā sauktos "jaunus nodarbinātības avotus". Tādēļ Komiteja **aicina** gan ņemt vērā pilsētu dimensiju tad, kad tiks izstrādātas un attīstītas nodarbinātības programmas, gan arī pilsētām piešķirt nepieciešamās pilnvaras, vadības instrumentus un finansējumu;

3.16 **atzinīgi vērtē** Eiropas Komisijas un *EIP Groupe* kopīgās iniciatīvas — *JEREMIE*, *JASPERS* un *JESSICA*. Būtisks minēto finansēšanas sistēmu panākuma priekšnoteikums ir vienlīdzīgas iespējas visiem valsts pārvaldes līmeņiem piekļūt minētajām sistēmām;

3.17 **iesaka** izstrādāt, regulāri atjaunot un izplatīt datus un analīzes, kas atspoguļo pilsētu sarežģītos pastāvēšanas apstākļus un kas dod iespēju labāk novērtēt situāciju pilsētās. Īpaši tiek atbalstītas tādas iniciatīvas kā *ESPON* un *STADTEAUDIT* (Pilsētu audits);

3.18 **atbalsta** pilsētu tīklu turpmāku attīstību, lai apmainītos ar pieredzi un labāko praksi. Šajā sakarā būtu jābalstās uz pašreizējiem tīkliem, piemēram, *URBACT* ar eksperimentālo projektu "Eiropas pilsētu tīkls apmaiņai ar zināšanām" ("*European Urban Knowledge Network*"), pilsētu starpreģionālās sadarbības svarīgākajiem aspektiem, *Eurocities* utt. Jāņem vērā arī iniciatīvas, ko izvirza valsts un Eiropas līmeņa apvienības, kas pārstāv pilsētu intereses.

3.19 **aicina** Eiropas Komisiju pieprasīt tām dalībvalstīm, kuras izmanto Kohēzijas fondu, būtisku daļu saņemtā atbalsta atvēlēt projektiem par ekoloģiskiem pilsētu transporta veidiem.

Briselē, 2006. gada 26. aprīlī

Reģionu komitejas  
priekšsēdētājs  
Michel DELEBARRE

<sup>(1)</sup> Priekšlikums Padomes regulai, ar ko definē Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālā fonda un Kohēzijas fonda galvenos noteikumus — KOM(2004) 492, 14.07.2004.